

Zagreb, 2. veljače 2017. godine

PREDMET: OSVRT NA PROVOĐENJE POSTUPKA JAVNE NABAVE, EVIDENCIJSKI BROJ NABAVE: 6E87/16/MV

Poštovani,

Obraćamo vam se kao krovna udruga koja okuplja pravne osobe/ stručnjake koji se profesionalno bave stručnim poslovima zaštite prirode i okoliša (ovlaštenici za izradu dokumentacije iz područja zaštite okoliša i prirode, sukladno važećem zakonodavnom okviru), a u svezi postupka javne nabave: *Usluga izrade elaborata zaštite okoliša – zahtjev za ocjenu i ishođenje rješenja o provedenom postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš za remont dionice Savski Marof – Zagreb GK*, evidencijski broj nabave: 6E87/16/MV, procijenjena vrijednost nabave: 300.000,00 HRK bez PDV-a.

Smatramo našom profesionalnom dužnošću reagirati ovim putem, obzirom da način provođenja ovog postupka javne nabave ne osigurava obavljanje nabavom traženih stručnih poslova sukladno pravilima struke.

(1) Prvenstveno smatramo kako je Naručitelj na pogrešan način definirao traženi uvjet poslovne sposobnosti, koji je osnovni preduvjet za ispunjenje predmeta nabave. Naime, sukladno specifikaciji usluge, opseg usluge obuhvaća **Izradu Elaborata zaštite okoliša tj. zahtjeva za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš sukladno važećoj zakonskoj regulativi.**

Naime, prema Uredbi o procjeni utjecaja na okoliš (NN 61/14, 3/17), predmetni se zahvat: pružna dionica Savski Marof (uključivo) – Zagreb GK (isključivo), duljine 21,361 km (dvokolosiječne pruge), nalazi na popisu zahvata Priloga II Uredbe (točka 13. *Izmjena zahvata iz Priloga I. i II. koja bi mogla imati značajan negativan utjecaj na okoliš, pri čemu značajan negativan utjecaj na okoliš na upit nositelja zahvata procjenjuje Ministarstvo mišljenjem, odnosno u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš*) za koje je potrebna provedba postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Kao uvjet poslovne sposobnosti, Naručitelj je točkom 6.8. dokumentacije za nadmetanje tražio:

Ponuditelj mora priložiti važeću suglasnost/ rješenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode odnosno nadležnog ministarstva za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, koja uključuje izradu elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, sukladno Pravilniku o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN 57/10).

Iz navedenog je jasno vidljivo, kako predmet nabave (opseg usluga) te tražena poslovna sposobnost (koja je zakonski preduvjet za izradu predmeta nabave) nisu ujednačeni, odnosno odnose se na dva potpuno različita dokumenta i postupka pri nadležnom tijelu te potpuno dva različita stručna posla sukladno zakonskim odredbama:

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15)

Članak 40.

(2) *Ovlaštenik pod uvjetima određenim ovim Zakonom i pravilnikom iz stavka 12. ovoga članka može obavljati poslove koji se odnose na sljedeće grupe poslova:*

....

2. *izradu studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš,*

....

12. *izradu elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš,*

.....

Pravilnik o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN 57/10)

Članak 4.

(2) Pravna osoba može pribaviti suglasnost za obavljanje pojedinog stručnog posla, grupe stručnih poslova ili više grupa stručnih poslova. Stručni poslovi određeni su po grupama:

....

B) Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš uključujući i izrade studije o prihvatljivosti planiranog zahvata u području prirode i izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš:

1. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš;

2. Priprema i obrada dokumentacije uz zahtjev za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš;

3. Priprema i obrada dokumentacije uz zahtjev za izdavanje upute o sadržaju studije;

4. Izrada elaborata prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu;

5. Izrada studija glavne ocjene o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu;

6. Priprema i obrada dokumentacije za provedbu postupka utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uvjeta prema posebnim propisima iz područja zaštite prirode.

7. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš uključujući i izradu elaborata o sanaciji okoliša;

8. Izrada prijedloga mjerila za skupine proizvoda;

9. Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku dodjele znaka zaštite okoliša.

....

Naime, obzirom na predmet nabave Naručitelj je sukladno kogentnim zakonskim propisima trebao tražiti uvjet poslovne sposobnosti definiran čl. 40. st. 2. t. 2. Zakona o zaštiti okoliša te čl. 4 st. 2. t. B.2. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, a ne uvjet poslovne sposobnosti iz čl. 40. st. 2. t. 12. Zakona, odnosno čl. 4 st. 2. t. B.7. Pravilnika, a sve obzirom da samo i isključivo ovlaštenici koji posjeduju ovlaštenje za stručne poslove iz čl. 40. st. 2. t. 2. Zakona, odnosno čl. 4 st. 2. t. B.2. Pravilnika mogu izrađivati dokumentaciju uz zahtjev za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Iako je Naručitelj na to bio upozoren tijekom roka za dostavu ponude i roka za izmjenu/dopunu dokumentacije za nadmetanje, od strane zainteresiranog ponuditelja, Naručitelj je protivno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15) i Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN 57/10) ostavio pogrešno definiranu traženu poslovnu sposobnost.

Time je ostavljena mogućnost predaje ponude zainteresiranim ponuditeljima koji ne posjeduju valjanu suglasnost za izradu stručnih poslova koji su DEFINIRANI opsegom usluga, te samim time bi izrada dokumentacije kako je traženo u postupku javne nabave dovela do nezakonitog postupanja od strane ponuditelja bez valjane suglasnosti, a time i Naručitelja.

Obrazloženje Naručitelja kako se traženom poslovnom sposobnosti omogućava tržišna utakmica predstavlja pogrešno tumačenje zakonskih obveza jer navod Naručitelja dat u odgovoru na traženu izmjenu i dopunu dokumentacije za nadmetanje:

Uvjet iz dokumentacije za nadmetanje, pod točkom 6.8. Poslovna sposobnost nije ograničavajući. Uvidom u POPIS PRAVNIH OSOBA KOJE IMAJU SUGLASNOST ZA OBAVLJANJE STRUČNIH POSLOVA ZAŠTITE OKOLIŠA na internetskoj stranici Ministarstva zaštite okoliša i energetike ustanovili smo da je broj tvrtki koje su ovlaštene za izradu elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš dovoljan da se osigura tržišna utakmica.

Nadalje, od 95 ovlaštenika na spomenutom popisu Ministarstva zaštite okoliša i energetike, samo su 3 tvrtke registrirane za izradu studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš, a ne i za izradu elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš.

jest u potpunosti neistinit.

Naime, više od 20 pravnih osoba posjeduje ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova traženih predmetnim postupkom javne nabave (Izrada Elaborata zaštite okoliša tj. zahtjeva za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš).

Međutim, čak i da samo 1 osoba posjeduje traženo ovlaštenje tada se samo 1 osoba može kvalificirati za obavljanje predmetnih usluga a sve obzirom da je Zakonom o zaštiti okoliša propisano da određene stručne poslove smije obavljati samo osoba koja posjeduje odgovarajuću suglasnost za obavljanje takvih poslova. Tako navedeni zakonski uvjet nije fakultativne već kogentne naravi.

(2) Nadalje, smatramo kako je Naručitelj (HŽ Infrastruktura) višestruko precijenio vrijednost nabave, a istovremeno cijena ponuditelja s najnižom cijenom nije tržišna cijena, obzirom da je riječ o neuobičajeno niskoj cijeni ponude (prema novom Zakonu izuzetno niska cijena) koja onemogućava kvalitetno izvršavanje usluga.

Da procijenjena vrijednost nabave nije pravilno utvrđena jasno se očituje u cijenama ponuda ponuditelja koji su dostavili svoje ponude (ukupno 14 pristiglih ponuda, sukladno Zapisniku o javnom otvaranju ponuda). Iz navedenog proizlazi da naručitelj nije pravilno proveo planiranje nabave što bi minimalno uključivalo ispitivanje tržišta odnosno upoznavanje s uvjetima tržišta. Ovakvim provođenjem postupka javne nabave, naručitelj ne osigurava provedbu postupka javne nabave u skladu s njegovim potrebama, a čime se onemogućuje učinkovito raspolaganje raspoloživim resursima.

Smatramo kako činjenica da je najniža ponuđena cijena višestruko niža od procijenjene ne rješava problem neadekvatnog planiranja nabave, s obzirom da ista nikako ne može biti rezultat tržišnih principa.

Riječ je o klasičnom primjeru neuobičajeno niske cijene kojom se ne može garantirati izrada predmetne dokumentacije i provedba postupka u skladu s pravilima struke tj. na način da se zagantira isporuka usluge adekvatne kvalitete uz osiguravanje odgovarajućih prava radnicima i naknada za rad, te pokriće svih ostalih troškova takvog posla.

Sukladno zakonskim odredbama Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14, 3/17), PRILOG VII. definira minimalan sadržaj Elaborata zaštite okoliša u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš:

1. Podaci o zahvatu i opis obilježja zahvata:

- *idejna skica ili idejno rješenje, odnosno opis glavnih obilježja zahvata, tehnoloških procesa (u tekstualnom i grafičkom obliku), te prikaz varijantnih rješenja zahvata ako su razmatrane,*
- *popis vrsta i količina tvari koje ulaze u tehnološki proces,*
- *popis vrsta i količina tvari koje ostaju nakon tehnološkog procesa te emisija u okoliš,*
- *popis drugih aktivnosti koje mogu biti potrebne za realizaciju zahvata – primjerice: nove ceste, potreba za novom vodoopskrbom, potreba za proizvodnjom ili prijenosom električne energije.*

2. Podaci o lokaciji i opis lokacije zahvata:

- *grafički prilozi s ucrtanim zahvatom koji prikazuju odnos prema postojećim i planiranim zahvatima, na geokodiranim ili ortofoto podlogama, te sažeti opis stanja okoliša na koji bi zahvat mogao imati značajan utjecaj,*
- *kartografski prikaz s ucrtanim zahvatom u odnosu na zaštićena područja i sažeti opis zaštićenog područja gdje se zahvat planira i/ili na koje bi zahvat mogao imati značajan utjecaj,*
- *kartografski prikaz s ucrtanim zahvatom u odnosu na područje ekološke mreže te popis ciljeva očuvanja i područja ekološke mreže gdje se zahvat planira i/ili na koja bi mogao imati značajan utjecaj.*

3. Opis mogućih značajnih utjecaja zahvata na okoliš:

- *sažeti opis mogućih značajnih utjecaja zahvata na sastavnice okoliša i opterećenja okoliša, kao što su: biljni i životinjski svijet, tlo, zrak, krajobraz, voda, klima i dr. te buka, otpad, promet i dr.,*
- *vjerojatnost značajnih prekograničnih utjecaja,*
- *sažeti opis mogućih značajnih utjecaja zahvata na zaštićena područja,*
- *sažeti opis mogućih značajnih utjecaja zahvata na ekološku mrežu s posebnim osvrtom na moguće kumulativne utjecaje zahvata u odnosu na ekološku mrežu,*
- *opis obilježja utjecaja – primjerice: izravni, neizravni, sekundarni, kumulativni i dr.*

4. Prijedlog mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša ako su razmatrani:

- *prijedlog možebitno razmatranih mjera zaštite okoliša, procjena očekivanih otpadnih tvari i emisija, te prijedlog praćenja stanja okoliša.*

5. Izvori podataka

HUSZPO

HRVATSKA UDRUGA STRUČNJAKA
ZAŠTITE PRIRODE I OKOLIŠA

Postupak po Zahtjevu za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata obuhvaća i postupak prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13) i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (NN 146/14). Naime, postupak prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu se prema članku 77. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 i 78/15) i članku 27. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13) provodi u okviru postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Ujedno se uz navedeno obrađuje i utjecaj zahvata na vodna tijela te klimatske promjene.

Niže je naveden minimum aktivnosti koje je potrebno provesti pri najefikasnijoj pripremi Elaborata zaštite okoliša za potrebe provedbe postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja ovakvoga tipa zahvata na okoliš i provedbi postupka.

- Prikupljanje i obrada podloga za izradu Elaborata zaštite okoliša – 3 do 4 čovjek/dana
- Izrada Elaborata zaštite okoliša za zahvat pružna dionica Savski Marof (uključivo) – Zagreb GK (isključivo), duljine 21,361 km (dvokolosiječne pruge) – 15 do 18 čovjek/dana
- Korekcije Elaborata zaštite okoliša, tijekom postupka pri nadležnom tijelu te aktivno sudjelovanje u postupku i komunikacija s nadležnim tijelom – 2 do 3 čovjek/dana

Prema navedenoj kalkulaciji o minimalno traženim aktivnostima (realno i veće jer se radi o zahvatu većeg opsega) dolazi se do zaključka kako je potreban rad od minimalno 20 do 25 čovjek/dana.

Iz navedenog proizlazi da najniža ponuđena cijena ne osigurava utrošak minimalnog broja stručnih sati potrebnih za kvalitetno izvršenje usluge.

Ujedno, ukoliko se uzme prosječna vrijednost svih pristiglih ponuda, 74.685,00 HRK bez PDV-a, jasno se vidi kako je vrijednost najpovoljnije ponude daleko ispod.

(3) U okviru dokumentacije za nadmetanje naručitelj je propustio tražiti bilo kakvo prethodno iskustvo u pružanju usluga koje su predmet nabave. Iako to nije zakonska obveza, upućujemo vas na okolnost da je riječ o stručnim poslovima u kojima prethodno iskustvo ipak predstavlja jedan vid osiguranja kvalitete traženih usluga. Naime, ovlaštenici stručnih poslova zaštite okoliša obavljaju visoko stručne poslove, gdje slijedom prethodnog iskustva imaju utvrđene metodologije rada i pristupa određenom zahvatu kojima se osigurava kvaliteta obavljenih poslova.

Nastavno na sve navedeno, smatramo kako je Naručitelj u ovom postupku javne nabave postupio protivno pravilima struke te protivno načelima tržišnog natjecanja i jednakog tretmana.

Ujedno, nastavno na sve navedeno predlažemo Naručitelju, HŽ Infrastrukturi obustavu predmetnog postupka javne nabave te provedbu novog postupka, sukladno zakonskim odredbama i pravilima struke.

Na kraju ovog osvrta željeli bismo naglasiti kako su članovi Hrvatske udruge stručnjaka zaštite prirode i okoliša (HUSZPO) na raspolaganju za svaku daljnju pomoć i konzultacije, a sve kako bi se doprinijelo provedbi postupka javne nabave u skladu sa zakonskim propisima i ravnopravnim natjecanjem na tržištu uz poštivanje načela transparentnosti i pravila struke.

S poštovanjem,

Marta Brkić,
predsjednica Upravnog odbora